

Z A K O N

O ODLIKOVANJIMA REPUBLIKE SRBIJE

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom utvrđuju se odlikovanja Republike Srbije (u daljem tekstu: odlikovanja) i uređuje postupak za njihovo dodeljivanje i oduzimanje, prava i obaveze odlikovanih lica, kao i druga pitanja od značaja za odlikovanja.

Član 2.

Odlikovanja su najviši znaci javnog priznanja koji se dodeljuju za izuzetne zasluge i dela od velikog značaja za Republiku Srbiju.

Odlikovanja se utvrđuju zakonom.

Član 3.

Odlikovanja mogu biti dodeljena državljanima Republike Srbije, domaćim pravnim licima i drugim subjektima.

Odlikovanja mogu biti dodeljena i posmrtno.

Odlikovanja mogu biti dodeljena i stranim državljanima, stranim pravnim licima i međunarodnim organizacijama.

Član 4.

Državljeni Republike Srbije mogu nositi odlikovanja strane države, odnosno međunarodne organizacije, uz prethodnu saglasnost ministarstva nadležnog za spoljne poslove, ako zakonom nije drugačije određeno.

Član 5.

Izrada, promet, javno nošenje i upotreba znakova i drugih predmeta koji imaju izgled odlikovanja Republike Srbije nisu dozvoljeni.

Član 6.

Odlikovanja mogu da se izrađuju i da se nose u smanjenim dimenzijama (u daljem tekstu: minijature).

II. ODLIKOVANJA

Član 7.

Odlikovanja su: ordeni, medalje i spomenice.

Najviši stepen odlikovanja koje ima više stepena jeste prvi stepen tog odlikovanja.

1. Ordeni

Član 8.

Ordeni su:

- 1) Orden Republike Srbije;

- 2) Orden srpske zastave;
- 3) Sretenjski orden;
- 4) Orden zasluga za državu;
- 5) Orden belog orla sa mačevima;
- 6) Orden zasluga za odbranu i bezbednost.

Orden Republike Srbije ima dva stepena i dodeljuje se u prvom stepenu na velikoj ogrlici (predsednicima ili suverenima država), a u drugom stepenu na lenti (predsednicima država ili vlada).

Orden srpske zastave ima tri stepena i dodeljuje se za naročite zasluge u razvijanju međunarodnih odnosa između Republike Srbije i drugih država, odnosno međunarodnih organizacija, kao i za istaknute zasluge u razvijanju i učvršćivanju miroljubive saradnje i prijateljskih odnosa između Republike Srbije i drugih država.

Sretenjski orden ima tri stepena i dodeljuje se za naročite zasluge za Republiku Srbiju i njene građane u oblastima javnih, privrednih, kulturnih, prosvetnih, sportskih i humanitarnih delatnosti.

Orden zasluga za državu ima tri stepena i dodeljuje se za naročite zasluge i uspehe u predstavljanju države i njenih građana.

Orden belog orla sa mačevima ima tri stepena i dodeljuje se za naročite zasluge u izgradnji sistema odbrane ili naročite zasluge u komandovanju i rukovođenju vojnim jedinicama, odnosno vojnim ustanovama i njihovom osposobljavanju za odbranu Republike Srbije.

Orden zasluga za odbranu i bezbednost ima tri stepena i dodeljuje se za natprosečno, uzorno i časno izvršavanje dužnosti i zadataka u oblastima odbrane i bezbednosti.

2. Medalje

Član 9.

Medalje su:

- 1) Medalja za hrabrost;
- 2) Medalja za zasluge;
- 3) Medalja zasluga za odbranu i bezbednost.

Medalja za hrabrost ima dva stepena (zlatna i srebrna medalja) i dodeljuje se za dela u kojima je do snažnog izražaja došla lična hrabrost ili za dela u kojima je u izuzetno opasnim situacijama u spasavanju ljudskih života ili materijalnih dobara ispoljena izvanredna hrabrost i samopregor.

Medalja za zasluge ima dva stepena (zlatna i srebrna medalja) i dodeljuje se za izuzetne zasluge i postignute rezultate u svim oblastima života i rada.

Medalja zasluga za odbranu i bezbednost ima dva stepena (zlatna i srebrna medalja) i dodeljuje se za zasluge i izuzetne rezultate pokazane u obavljanju dužnosti i zadataka u oblastima odbrane i bezbednosti.

Član 10.

Za svaki orden i medalju propisuju se posebna pravila (u daljem tekstu: statut) koja sadrže opis ordena, odnosno medalja i njihovih minijatura i kojima se bliže uređuje način njihovog nošenja.

3. Spomenice

Član 11.

Spomenice se dodeljuju radi obeležavanja događaja od velikog značaja za Republiku Srbiju.

III. DODELA ODLIKOVANJA

Član 12.

Predsednik Republike ukazom dodeljuje odlikovanja.

Ukaz o dodeli odlikovanja objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Član 13.

Odlikovanja se dodeljuju, po pravilu, dva puta godišnje, u februaru i junu.

Predsednik Republike može dodeliti odlikovanja i van termina određenog u stavu 1. ovog člana.

Član 14.

Predlog za dodelu odlikovanja mogu podneti državni organi, Srpska akademija nauka i umetnosti, organi autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave, organizacije i udruženja (u daljem tekstu: ovlašćeni predlagači).

Predlog iz stava 1. ovog člana dostavlja se Kancelariji ordena, u pismenom obliku, sa obrazloženjem.

Uz predlog za dodelu odlikovanja stranim državljanima, stranim pravnim licima i međunarodnim organizacijama ovlašćeni predlagač dostavlja i mišljenje ministarstva nadležnog za spoljne poslove.

Uz predlog za dodelu odlikovanja pripadnicima, jedinicama i ustanovama Vojske Srbije ovlašćeni predlagač dostavlja i mišljenje ministarstva nadležnog za odbranu.

Uz predlog za dodelu odlikovanja policijskim službenicima ovlašćeni predlagač dostavlja i mišljenje ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove.

Predsednik Republike može dodeliti odlikovanje i samoinicijativno.

Član 15.

Licu koje se prvi put odlikuje određenim ordenom ili medaljom to odlikovanje daje se, po pravilu, u najnižem stepenu.

Niko ne može biti odlikovan istim ordenom ili medaljom u nižem stepenu od onoga kojim je već odlikovan.

Nosiocu ordena ili medalje izuzetno se može dodeliti isti orden, odnosno medalja, u istom stepenu.

U slučaju iz stava 3. ovog člana ne dodeljuje se ponovo odlikovanje, već posebna oznaka koja se nosi na prethodno dodeljenom odlikovanju.

IV. KOMISIJA ZA ODLIKOVANJA

Član 16.

Komisiju za odlikovanja obrazuje Generalni sekretar predsednika Republike, a predsednik Republike postavlja predsednika i članove Komisije iz reda uglednih ličnosti u Republici Srbiji.

Komisija za odlikovanja razmatra predloge za dodelu i oduzimanje odlikovanja i dostavlja ih predsedniku Republike, zajedno sa svojim stavom, na konačno odlučivanje.

Komisija za odlikovanja obavlja poslove u skladu sa poslovníkom.

V. KANCELARIJA ORDENA

Član 17.

U Generalnom sekretarijatu predsednika Republike obrazuje se Kancelarija ordena, koja vrši stručnu obradu predloga za dodelu i oduzimanje odlikovanja za potrebe Komisije za odlikovanja i obavlja druge administrativno-tehničke poslove, u skladu sa aktom o unutrašnjem uređenju i sistematizaciji radnih mesta u Generalnom sekretarijatu predsednika Republike.

VI. URUČIVANJE ODLIKOVANJA I PRAVA I OBAVEZE ODLIKOVANIH LICA

Član 18.

Svečano uručivanje odlikovanja sastoji se od javnog saopštavanja teksta ukaza o odlikovanju, predaje odlikovanja i uručenja povelje o odlikovanju odlikovanim licima.

Svečano uručivanje ordena i medalja vrši predsednik Republike ili lični izaslanik predsednika Republike.

Svečano uručivanje spomenica vrši lice koje ovlasti predsednik Republike.

Član 19.

Svečano uručivanje odlikovanja u inostranstvu vrši predsednik Republike ili lični izaslanik predsednika Republike, odnosno najviši diplomatski predstavnik Republike Srbije u zemlji u kojoj se vrši uručivanje.

Član 20.

Odlikovanje i povelja o odlikovanju posmrtno odlikovanog lica, odnosno lica kojem odlikovanje nije uručeno za života, predaju se članovima porodice tog lica.

Članovima porodice, u smislu ovog zakona, smatraju se supružnik, deca, usvojenici, unuci, roditelji, usvojitelji i braća i sestre odlikovanog lica.

Ako odlikovano lice nema članove porodice iz stava 2. ovog člana, ukaz o odlikovanju javno će se saopštiti, a odlikovanje i povelja o odlikovanju mogu, po odluci predsednika Republike, da se predaju na čuvanje muzeju, u skladu sa propisima kojima se uređuje zaštita kulturnih dobara.

Član 21.

Ako odlikovano lice umre a nema nasljednika, odnosno ako pravno lice prestane da postoji a nema pravnog sledbenika, odlikovanje i povelja o odlikovanju vraćaju se predsedniku Republike.

Odlikovanja vraćena u skladu sa stavom 1. ovog člana mogu, po odluci predsednika Republike, da se predaju na čuvanje muzeju, u skladu sa propisima kojima se uređuje zaštita kulturnih dobara.

Ako odlikovano lice odbije da primi odlikovanje, smatra se da odlikovanje nije ni dodeljeno.

Član 22.

Odlikovanje može nositi samo odlikovano lice, na propisani način.

Odlikovanja se nose u vreme državnih praznika i u drugim svečanim prilikama.

Lice koje je izgubilo odlikovanje, ostalo bez njega bez svoje krivice ili čije je odlikovanje oštećeno ima pravo da zahteva i uz odgovarajuću naknadu dobije duplikat dodeljenog odlikovanja. U slučaju gubitka ili oštećenja povelje o dodeljenom odlikovanju može se, na zahtev odlikovanog lica, uz odgovarajuću naknadu, izdati njen prepis.

Član 23.

Lica odlikovana na osnovu ranijih propisa o odlikovanjima imaju pravo da nose ta odlikovanja, a postupak oduzimanja odlikovanja sprovodi se u skladu sa odredbama ovog zakona.

VII. ODUZIMANJE ODLIKOVANJA

Član 24.

Odlikovanom licu može se oduzeti odlikovanje ako postupa suprotno javnom poretku i moralu ili iz drugih razloga koji ga čine nedostojnim položaja nosioca odlikovanja.

Predsednik Republike ukazom oduzima odlikovanje.

Predlog za oduzimanje odlikovanja mogu podneti ovlašćeni predlagači po postupku predviđenom u članu 14. ovog zakona.

Predsednik Republike može oduzeti odlikovanje i samoinicijativno.

Ukaz o oduzimanju odlikovanja objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

VIII. EVIDENCIJA O ODLIKOVANIM LICIMA

Član 25.

O odlikovanim licima vodi se evidencija, koja sadrži ime i prezime nosioca odlikovanja sa podacima o nazivu i stepenu odlikovanja i datumu donošenja ukaza o odlikovanju, eventualnom oduzimanju odlikovanja, kao i druge propisane podatke.

Evidenciju iz stava 1. ovog člana vodi Kancelarija ordena.

Kancelarija ordena vodi i evidenciju o državljanima Republike Srbije koji su primili odlikovanje strane države, odnosno međunarodne organizacije.

Državljanin Republike Srbije obaveštava Kancelariju ordena o tome da je primio odlikovanje strane države, odnosno međunarodne organizacije.

IX. OVLAŠĆENJE ZA DONOŠENJE PROPISA

Član 26.

Statute ordena i medalja, način izrade odlikovanja, bliža pravila o svečanom uručivanju odlikovanja u zemlji i inostranstvu, predaji odlikovanja i povelje o odlikovanju posmrtno odlikovanog lica, nošenju odlikovanja, podacima u evidenciji odlikovanih lica, naknadama iz člana 22. stav 3. i člana 30. ovog zakona, kao i druga pitanja od značaja za sprovođenje ovog zakona propisuje Vlada na predlog ministarstva nadležnog za kulturu.

X. KAZNE NE ODREDBE

Član 27.

Novčanom kaznom u iznosu od 50.000 do 500.000 dinara kazniće se za privredni prestup privredno društvo ili drugo pravno lice ako izradi, upotrebi ili pusti u promet znak ili drugi predmet koji ima izgled odlikovanja Republike Srbije (član 5. ovog zakona).

Za privredni prestup iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u privrednom društvu ili drugom pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 10.000 do 100.000 dinara.

Predmeti nastali i imovinska korist stečena izvršenjem privrednog prestupa iz stava 1. ovog člana oduzeće se.

Član 28.

Novčanom kaznom u iznosu od 40.000 do 200.000 dinara kazniće se za prekršaj preduzetnik ako izradi, upotrebi ili pusti u promet znak ili drugi predmet koji ima izgled odlikovanja Republike Srbije (član 5. ovog zakona).

Uz kaznu za prekršaj iz stava 1. ovog člana obavezno se izriče zaštitna mera oduzimanja predmeta.

Član 29.

Novčanom kaznom u iznosu od 10.000 do 50.000 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice:

- 1) koje nosi strano odlikovanje bez pribavljene saglasnosti nadležnog organa (član 4. ovog zakona);
- 2) koje nosi ili upotrebljava znak ili drugi predmet koji ima izgled odlikovanja Republike Srbije (član 5. ovog zakona);
- 3) koje nosi odlikovanje Republike Srbije kojim nije odlikovano ili koje nosi odlikovanje na način koji je suprotan propisima (član 22. ovog zakona).

XI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 30.

Državljanin Republike Srbije odlikovan po ranijim propisima o odlikovanjima koji je izgubio odlikovanje, ostao bez njega bez svoje krivice ili čije je odlikovanje oštećeno ima pravo da, u roku od pet godina od dana stupanja na snagu ovog zakona, zahteva i uz odgovarajuću naknadu dobije duplikat dodeljenog odlikovanja.

Licu iz stava 1. ovog člana koje je izgubilo povelju o odlikovanju može se, na njegov zahtev, uz odgovarajuću naknadu, izdati njen prepis.

Član 31.

Akt o unutrašnjem uređenju i sistematizaciji radnih mesta u Generalnom sekretarijatu predsednika Republike uskladiće se sa ovim zakonom u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Propis iz člana 26. ovog zakona Vlada će doneti u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Generalni sekretar predsednika Republike obrazovaće Komisiju za odlikovanja u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu propisa iz člana 26. ovog zakona.

Komisija za odlikovanja doneće poslovnik na svojoj prvoj sednici.

Član 32.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o odlikovanjima Savezne Republike Jugoslavije („Službeni list SRJ”, br. 59/98 i 21/01).

Član 33.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.